

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

1. ความเป็นมา/พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตรโดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมายที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการและทันต่อเหตุการณ์การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้นซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขาทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯ ลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดีแก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่เกษตรกรอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร และชุมชน

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงมีพระชนมายุครบ 50 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2545 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ขอพระราชานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ โดยให้ทุกจังหวัดจัดงาน ปีละ 4 ครั้ง (ไตรมาสละ 1 ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับเกษตรกรที่ได้เข้ารับบริการจากคลินิกต่างๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจน และสำคัญ

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

1. เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

2. เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาร่วมกัน

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

1. เพื่อให้งานวิจัยพัฒนา และงานบริการวิชาการ จัดการไร่นา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหา อุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

2. เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ปัญหาร่วมกัน

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

จังหวัดพัทลุง (อ.ศรีนครินทร์, อ.ป่าพะยอม, อ.ตะโหมด และ อ.กงหรา)

4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

จังหวัดพัทลุง (อ.ศรีนครินทร์, อ.ป่าพะยอม, อ.ตะโหมด และ อ.กงหรา)

5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

5.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

กรมส่งเสริมการเกษตร

5.2 หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

5.2.1 หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

5.2.2 หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

6. งบประมาณที่ได้รับ

6.1 งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ปี 2559 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 50,000 บาท

6.2 งบอื่นๆ (ระบุ)

-

7. ผลการดำเนินงาน

7.1. กิจกรรมศึกษา/ทดสอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ร่วมปฏิบัติงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ตามแผนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยออกให้บริการวิชาการด้านพืชและร่วมจัด

นิทรรศการ ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2558 – กันยายน 2559 (รอบ 12 เดือน) ซึ่งมีเกษตรกรเข้ารับบริการ ในคลินิกพืช (คลินิกเกษตร 02) จำนวน 234 ราย และได้มีการติดตามให้บริการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เกษตรกร (คลินิกเกษตร 05) จำนวน 65 ราย (ตารางที่ 1) โดยการให้คำแนะนำ วิเคราะห์ วินิจฉัยโรคแมลง และศัตรูพืช และให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผักพืชไร่ ไม้ ผล และพืชอื่นๆ รวมทั้งแจกเอกสารคำแนะนำ เมล็ดพันธุ์พืช และต้นพันธุ์พืช แก่เกษตรกรผู้ที่เข้ามา รับบริการสำหรับเกษตรกรที่มีปัญหาต้องแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามในพื้นที่ โดยแนะนำ ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อป้องกันโรคและแมลงในพืชนั้นๆ (ตารางที่ 2) ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูล ในพื้นที่เกษตรกร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาต่อไป

ตารางที่ 1 การให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดพัทลุง (ต.ค. 58 – ก.ย. 59)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	สถานที่ดำเนินการ	เกษตรกร เข้ารับบริการ (คลินิก 02)	ติดตาม ต่อเนื่อง (คลินิก 05)
1	15 ธันวาคม 2558	โรงเรียนบ้านอ่างทอง ต.อ่างทอง อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง	69	16
2	16 มีนาคม 2559	ศาลาประชาคมตำบลป่าพะยอม อ. ป่าพะยอม จ.พัทลุง	50	16
3	3 พฤษภาคม 2559	เทศบาลตำบลแม่ขรี ต.แม่ขรี อ.ตะโหมด จ.พัทลุง	65	17
4	2 - 3 สิงหาคม 2559	เทศบาลตำบลชะรัด ต.ชะรัด อ.กงหรา จ.พัทลุง	50	16
รวม			234	65

ตารางที่ 2 ปัญหาและคำแนะนำในการติดตามให้บริการในพื้นที่เกษตรกร

ชนิดพืช	ปัญหา	จำนวน (ราย)	คำแนะนำ / แนวทางแก้ปัญหา
พริก	โรคแอนแทรกโนส	17	1. ปลูกพืชหมุนเวียนทุก 2 - 3 ปี

			<p>2. กรณีที่เก็บเมล็ดพันธุ์เอง ต้องเลือกเก็บเมล็ดพันธุ์จากต้นที่ไม่เป็นโรค</p> <p>3. ก่อนหว่านคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น เบนโนมิล แมนโคเซบ เป็นต้น</p> <p>4. พันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เบนโนมิล คาเบนดาซิม เป็นต้น</p>
	เพลี้ยไฟ ดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนของพืช เช่น ยอด ใบอ่อน และตาดอกอ่อนทำให้ใบหยิก	9	หมั่นดูเพลี้ยไฟ หากพบเพลี้ยไฟ 10 ตัวขึ้นไป ให้เพิ่มความชื้นโดยการให้น้ำหากระบาดรุนแรง ฉีดพ่นด้วย สารกำจัดแมลง เช่น คาร์บาริล อิมิดาโคลพริด เป็นต้น
มะเขือ	หนอนเจาะผลมะเขือ	3	<p>1. หมั่นตรวจแปลง เก็บยอดและผลที่ถูกทำลายทิ้ง</p> <p>2. ถ้าพบยอดเหี่ยว 3 - 5% หรือผลอ่อนถูกทำลาย 5 - 10% ให้ใช้เมตาไซฟลูทรีน (โฟลิเทค 025 อีซี 2.5% EC) อัตรา 80 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือ ซีตาไซเพอร์เมทรีน (ฟิวเรีย 18% EC) อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน (พอสซ์ 20% EC) อัตรา 30 และ 50 มล./น้ำ 20 ลิตร ตามลำดับ</p>
	มะเขือโคนเน่า	2	1. เก็บส่วนที่ถูกทำลายไปเผา ปลูกพืชในพื้นที่ที่ระบายน้ำได้ดี ไม่มีน้ำขัง ใช้โพรโทไอพอส หรือ อิมิดาโคลพริด ฉีดพ่น ซ้ำ 2 ครั้ง ตามฉลากระบุ
มะนาว	หนอนซอนใบส้มทำลายใบและยอดอ่อน	2	ในระยะแตกใบอ่อนถ้าพบการทำลายของหนอนซอนใบส้มลงทำลายเกิน 50% ของยอดที่สำรวจทำการพ่นสารฆ่าแมลง อิมิดาโคลพริด (คอนพิคอร์ 100 เอสแอล 8 มล./น้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วต้น หรือ Petroleum Sprayoil (SK99 Enspray 83.9 % EC) อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร
	หนอนกัดกินใบ	1	

ทุเรียน	หนอนเจาะผลทุเรียน	1	<ol style="list-style-type: none"> 1. หมั่นตรวจตามผลทุเรียนเมื่อพบรอยทำลายของหนอนให้ใช้ไม้หรือลวดเขี่ยหนอนออกมาทำลาย 2. ผลทุเรียนที่เน่าและร่วง ควรเก็บไปทำลายเผาหรือฝัง 3. ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่ติดกันควรใช้กาบมะพร้าวหรือกิ่งไม้กั้นระหว่างผล เพื่อป้องกันตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย 4. ควรห่อผลด้วยถุงไนล่อน หรือถุงพลาสติก สีขาวขุ่นเจาะรูบริเวณขอบล่าง โดยเริ่มห่อผลทุเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ 5. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้คือ Lambdacyhalothrin (Karate 5% EC) อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ Chlorpyrifos (Lorsban 40% EC) อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ Carbosulfan (Posse 20% EC) อัตรา 50 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
ลองกอง	โรคราดำ	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง เพื่อลดความชื้น และการสะสมของเชื้อภายในทรงพุ่ม 2. ป้องกันมด 3. ฉีดพ่นน้ำเปล่าล้างน้ำหวานที่ผล 4. ฉีดพ่นด้วย สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น เบนโนมิล
	หนอนซอนเปลือกลองกอง	4	หากพบมีการทำลาย 20 - 30% ของต้นขึ้นไปฉีดพ่นด้วยไส้เดือนฝอย ใช้ 2 ล้านตัว/ลิตร อัตรา 2-3 ลิตร/ต้น (1 ไร่ = 25 ต้น 60 - 150 ลิตร /ไร่) พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน
ข้าวโพด	หนอนเจาะฝักข้าวโพด	1	สังเกตเห็นในช่วงออกไหม ซึ่งจะพบว่า หนอนจะอาศัยอยู่ในฝักที่บริเวณปลายฝัก ให้ใช้มือบีบบริเวณปลายฝักทำลายหนอน ไม่แนะนำให้ใช้สารฆ่าแมลงเนื่องจากเป็นอันตรายต่อ

			ผู้บริโภคร
กล้วย	โรคตายพราย	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ปลูกอย่าให้น้ำขัง 2. ตัดทำลายต้นที่เป็นโรคด้วยการเผาทิ้ง 3. ใส่ปุ๋ยที่มีแร่ธาตุฟอสเฟต และโปแตส - เชียมสูง ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป 4. ตัดเลือกหน่อกล้วยจากแหล่งที่เป็นโรค
มังคุด	เพลี้ยไฟทำลายใบอ่อนและผลอ่อน	1	<p>ควรพ่นสารฆ่าแมลง 3 ครั้ง คือ ระยะก่อนดอกบาน 7 วัน ขณะดอกบานและหลังดอกบาน แล้ว 7 วัน สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ ได้แก่ อิมิดาโคลพริด (คอนฟิเตอร์ 100 เอสแอล 10 มล./น้ำ 20 ลิตร ,พีโปรนิล (แอสเซ็นด์ 5 % SC อัตรา 10 มล./น้ำ 20 ลิตร ,ไซเพอร์เมทริน) (พาร์ซอน 6.25 %) อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร ไม่ควรใช้สารฆ่าแมลงชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้งเพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสร้างความต้านทานต่อ</p> <p>11 – 12 สัปดาห์ หลังการเก็บเกี่ยวพ่นด้วยปุ๋ยเคมีทางใบ สูตร 15-30-15 หรือ 20-20-20 อัตรา 60 กรัม ร่วมกับกรดฮิวมิก อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร ฉีดให้ทั่วทรงพุ่ม</p> <p>14 – 16 สัปดาห์ หลังเก็บเกี่ยว หวานปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 หรือ 13-13-21 ให้ทั่วทรงพุ่ม อัตราเป็นกิโลกรัม / ต้นเท่ากับ 1/3 ของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม</p> <p>สัปดาห์ที่ 8 หลังออกดอก ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 หรือ 12-12-17-2 อัตรา เป็นกิโลกรัม 1 ต้น เท่ากับ 1/3 ของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม โดยการหวานได้ทรงพุ่มบริเวณที่น้ำซึมถึง</p>
ปาล์มน้ำมัน	การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมัน	1	<p>แนะนำให้ใส่ปุ๋ย สูตร 21-0-0 , 0-0-60 และ 0-3-0 แมกนีเซียม และโบรอน การใส่ปุ๋ย ต้องกำจัดวัชพืชราก่อน และใส่ปุ๋ย</p>

			<p>เมื่อมีความชื้นควรแบ่งใส่ปุ๋ย 2 ครั้ง/ปี ในช่วงฤดูฝน 60 % และส่วนที่เหลือ 40 % . ใส่ช่วงปลายฝน ปุ๋ยฟอสเฟตและแมกนีเซียม ใส่ครั้งเดียวในช่วงต้นฤดูฝน วิธีการใส่ปุ๋ย ควรหว่านให้ทั่วและสม่ำเสมอภายในบริเวณทรงพุ่ม</p>
ถั่วลิสง	โรคโคนเน่า	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ก่อนเก็บต้องทำความสะอาดเมล็ดก่อน เมล็ดมีความชื้นไม่เกินร้อยละ 8 – 10 สถานที่เก็บไม่อับชื้น ไม่ควรเก็บเมล็ดเกิน 6 เดือน 2. เก็บถั่วลิสงเมื่ออายุเหมาะสมไม่ทิ้งให้แก่อัดเกินไป 3. คลุกเมล็ดถั่วลิสงก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโพรไดโอน 50% ดับบลิวพี อัตรา 3 - 5 กรัม/เมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ คาร์เบนดาซิม 50 % ดับบลิวพี อัตรา 5 กรัม/เมล็ด 1 กิโลกรัม 4. ไม่ควรหยอดเมล็ดเกิน 3-5 นิ้ว และต้องให้น้ำทันที
	เสียนดินทำลายเมล็ด	2	<p>ใช้ คิวนาลฟอส (เคลาลักซ์ 5 จี) อัตรา 4 กก./ไร่ โรยพร้อมกับปุ๋ยข้างแถวถั่ว ห่างจากโคนต้น 10 ซม. หลังตายหญ้า ครั้งที่ 2 หรือเมื่ออายุถั่ว 30 – 35 วัน แล้วกลบโคน หรือคลอร์ไพริฟอส (ไพรีเน็กซ์ 5จี) อัตรา 4 กก./ไร่ ใส่ 2 ครั้ง โรยพร้อมปลูก และระยะถั่วแทงเข็มโดยโรยห่างโคนต้นประมาณ 10 ซม. แล้วกลบโคน</p>
	การดูแลรักษา (การใส่ปุ๋ย)	2	<p>ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 อัตรา 25 กิโลกรัม /ไร่ หรือสูตร 16-16-8 อัตรา 35 กิโลกรัม/ไร่ รองกันหลุมก่อนปลูกหรือโรยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบหลังถั่วลิสงงอกประมาณ 10 – 15 วัน โรยยิปซัมบนต้นถั่วลิสงในช่วงออกดอก อัตรา 50 – 100</p>

			กิโกรัม/ไร่ เพื่อลดเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบ ควร พรวนดิน พรวนดินข้างแถวถ้าหลังออก ดอกและก่อนแทงเข็ม หรือช่วงอายุ 30 – 40 วันหลังออก ไม่ควรพรวนดินกลับกิ่งแรก เพราะ จะทำให้การออกดอกและติดฝักลดลง
--	--	--	--

7.2 กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

7.2.1 แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

-

7.2.2 การฝึกอบรม

-

7.2.3 การเป็นวิทยากร

-

7.2.4 การผลิตสื่อ/โสตทัศนอุปกรณ์

-

7.2.5 การจัดนิทรรศการ

ครั้งที่ 1 วันที่ 15 ธันวาคม 2558 ณ โรงเรียนบ้านอ่างทอง ต.อ่างทอง อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง มีเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิก 69 ราย เข้ารับบริการเกี่ยวกับโรคและแมลง พริก ถั่วหรั่ง ถั่วลิสง ลองกอง พืชผักสวนครัว และรับเอกสารแนะนำ

ครั้งที่ 2 วันที่ 16 มีนาคม 2559 ณ ศาลาประชาคมตำบลป่าพะยอม อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง มีเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิก 50 ราย เข้ารับบริการเกี่ยวกับโรคและแมลง มะนาว มังคุด ลองกอง พืชผักสวนครัว และรับเอกสารแนะนำ

ครั้งที่ 3 วันที่ 3 - 4 พฤษภาคม 2559 ณ เทศบาลตำบลแม่ขี ต.แม่ขี อ.ตะโหมด จ.พัทลุง มีเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิก 65 ราย เข้ารับบริการเกี่ยวกับโรคและแมลง มะนาว พริกไทย ขมิ้น ปาล์มน้ำมัน ถั่วฝักยาวลองกอง พืชผักสวนครัว และรับเอกสารแนะนำ

ครั้งที่ 4 วันที่ 2 - 3 สิงหาคม 2559 ณ เทศบาลตำบลชะรัด ต.ชะรัด อ.กงหรา จ.พัทลุง มีเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิก 50 ราย เข้ารับบริการเกี่ยวกับโรคและแมลง มะนาว พริก ถั่วลิสง มังคุด มะเขือ พืชผักสวนครัว และรับเอกสารแนะนำ

7.3 กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

7.4 การประสานงาน ติดตามและรายงาน

ติดตามต่อเนื้องคลินิกเกษตรเคลื่อน 05 จำนวน 65 ราย

8. ผลสำเร็จ/ผลสำเร็จของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการและนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้และพัฒนาอาชีพของตัวเองให้ดีขึ้น
- เกษตรกรที่เข้ารับบริการได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้วได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีความรู้และทักษะ ในการปลูกและปฏิบัติดูแลรักษา พืชผักไม้ผล พืชไร่ และพืชอื่นๆ

9. ปัญหา/อุปสรรค

- เกษตรกรที่มาใช้บริการส่วนใหญ่ไม่ได้เตรียมตัวอย่างพืชมานำด้วย ทำให้ข้อมูลที่ได้รับไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

10. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ

ภาพกิจกรรมการออกหน่วยคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ 02

ภาพกิจกรรมการให้บริการวิชาการต่อเนื่องคลินิก 05